

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Ταχ. Δ/ση: Ν.Ε.Ο. Πατρών-Αθηνών 28,
26441 ΠΑΤΡΑ

Πληροφ.: Μαμασιούλας Αριστείδης

Τηλέφωνο: 2613611417

e-mail: amamasioulas@mou.gr

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής
Ανάπτυξης

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΘΕΜΑ: Έγκριση 1^{ης} έκδοσης αρχείου Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τη δράση «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025» στο πλαίσιο του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027»

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-04-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Το ν. 4914/2022 (Α' 61) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει.
3. Το ν. 3852/2010 (Β' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»
4. Το ν. 4555/2018 (Α' 133) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.»
5. Το π.δ. 132/2010 «Περί Οργανισμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος» ΦΕΚ 225Α /2010.
6. Την υπ' αριθ. 635/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών, με την οποία επικυρώθηκαν τα αποτελέσματα των περιφερειακών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο από 01.01.2024 έως 31.12.2028, και το από 18.12.2023 Πρακτικό Ορκωμοσίας του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την περίοδο από 01.01.2024 έως 31.12.2028
7. Την υπ. αριθμ. 76861/29-07-2022 (ΦΕΚ 4174/Β/05-08-2022) υπουργική απόφαση, με θέμα «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 (Α' 61) και αντικατάσταση της υπό στοιχεία 32681/ΕΥΘΥ 335/23-03-2015 (Β' 713) υπουργικής απόφασης.
8. Την υπ' αριθμ. 77094/01.08.2022 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου - Διαδικασία Εφαρμογής της Δράσης «Πρώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβασή παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης» της χρονικής περιόδου 2022-2023, συγχρηματοδοτούμενης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για την Περιφερειακή Ανάπτυξη (ΕΣΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 και από εθνικούς πόρους» (Β' 4094)

9. Τα άρθρα 70, 71 και 85 του ν.4982/2022 «Ίδρυση, ανάπτυξη, διαχείριση και λειτουργία των Επιχειρηματικών Πάρκων - Ενιαίο πλαίσιο ρύθμισης για τους φορείς Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων και άλλες διατάξεις για την ενίσχυση της ανάπτυξης» (Α' 195)
10. Το άρθρο 71 του ν. 4997/2022 «Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις» (Α' 219)
11. Την υπ' αριθμ. 114445/28.11.2022 Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
12. Την Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C(2026) 1323/4.3.2026 final, για την έγκριση του προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας στην Ελλάδα [CCI 2021EL16FFPR010].
13. Την υπ' αριθμ. 86884/12.09.2022 Εγκύκλιο με τίτλο «Εγκύκλιος για την εξειδίκευση των Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027» που εκδόθηκε από την Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού & Αξιολόγησης της Εθνικής Αρχής Συντονισμού ΕΣΠΑ.
14. Την υπ' αριθμ. 4634/18.10.2022 απόφαση έγκρισης εγγράφων εξειδίκευσης δράσεων του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, του Περιφερειάρχη ΔΕ, με την οποία εγκρίθηκαν η εξειδίκευση και ο προγραμματισμός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων»
15. Το ν. 4914/2022 (Α' 61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις» (άρθρο 63, παρ.20).
16. Την υπ' αριθμ.114947/29.11.2022 Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών για τα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 6132)
17. Την υπ' αριθμ. 110565/17.11.2022 Υπουργική Απόφαση «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» (Β 5958).
18. Την υπ' αριθμ. 5483/20.01.2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 390).
19. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.
20. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ.1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006.
21. Τα άρθρα 87, 88 και 89 της Συνθήκης περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, περί κρατικών ενισχύσεων.
22. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 σχετικά με την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά, κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Ο.Υ ΕΕ L 187/1 της 26.6.2014), όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής της 23ης Ιουνίου 2023 και ισχύει (Ο.Υ ΕΕ L 167/1 της 30.6.2023).
23. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01).
24. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής 2007/C/272/05 για την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής με τις οποίες τα κράτη μέλη διατάσσονται να ανακτήσουν παράνομες και ασυμβίβαστες κρατικές ενισχύσεις.
25. Το ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λουιές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
26. Το ν. 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 139/30-07-2018) και συγκεκριμένα το άρθρο 20 «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων».
27. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για το ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (<https://www.espa.gr/el/Pages/SDE.aspx>).

28. Το ν. 5000/2022 (Α' 226) «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/2235 - Κύρωση Πρόσθετης Πράξης στο Νέο Συνυποσχετικό μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ναυτιλιακής Κοινότητας και φορολογικές ρυθμίσεις για τη ναυτιλία - Επείγουσες φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις - Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων και του Δικτύου Κρατικών Ενισχύσεων - Μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις οικονομικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα».
29. Το ν. 4310/2014 "Έρευνα Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις" (Α' 258) όπως ισχύει.
30. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής C(2022)7388/19.10.2022 «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (OJ C 2022/C 414/01).
31. Το με α.π. 49939/ΕΥΚΕ1942/13.05.2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Κρατικές ενισχύσεις και δημόσια χρηματοδότηση Ερευνητικών Οργανισμών - Ερευνητικών Υποδομών».
32. Την υπ. αριθ. 66021/29.06.2022 Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 3359) «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027» και η υπ. αριθ. 46174/18.05.2023 εγκύκλιος του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης».
33. Το με α.π. 92415/ΕΥΚΕ 6282/28.08.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες και Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων».
34. Το με α.π. 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Κανονισμού 651/2014, ως προς το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».
35. Το με α.π. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 ««Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
36. Την Υ.Α. με Α.Π. 3357/ΕΥΣ/1338/27-1-2011 «Στοιχεία συστήματος για τον _έλεγχο σώρευσης κρατικών ενισχύσεων», όπως ισχύει.
37. Το με α.π. 112292/27-11-2023 έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021- 2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων.
38. Το ν. 4957/2022 (Α' 141) «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις».
39. Τον Κανονισμό ΕΕ 2023/2831 (De Minimis)
40. Την υπ' αριθμ 6942/19-12-2023 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας με θέμα «Ορισμός του «ΕΦΕΠΑΕ» ως Ενδιάμεσου φορέα του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027» και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής του Περιφερειακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδας 2021-2027 για τη διαχείριση Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων».
41. Την με αρ. πρωτ. 5465/17-11-2025 απόφαση του Περιφερειάρχη με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση των δράσεων του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027.
42. Την με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/02-11-2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα : «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
43. Την με αρ. πρωτ. 5873/09-12-2025 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Δυτική Ελλάδα 2021-2027 με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων της/ των Προτεραιότητας(ων), όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο έγγραφο της πρόσκλησης, όπως τροποποιήθηκαν με τις 577/06-02-2026 και 1383/31-3-2026 αποφάσεις.
44. Την Υπουργική Απόφαση ΥΑ 3413/21.2.2024 (ΦΕΚ 1279/Β/26.2.2024) τροποποίηση της υπ.' αρ. 117686/6.12.2022 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σκοπός, αρμοδιότητες και εσωτερική διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ), σύμφωνα με τη διάταξη της περ. γ' της παρ.6 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» (Β' 6247).
45. Τη με αρ. πρωτ.. 217542 ΕΞ 2025/12-12-2025 ΚΥΑ «Λειτουργία Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσοнос σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) - Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσοнос Σημασίας» (Β'6936)
46. Την με αρ. πρωτ. 6071/18-12-2025 πρόσκληση υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής Ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για την υποδράση 1.iii.1γ1 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025- ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ», όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. 588/6-2-2026, 1244/19-3-2026, 1400/31-3-2026 και 2079/27-5-2026 αποφάσεις
47. Την με αρ. πρωτ. 6070/18-12-2025 πρόσκληση υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής Ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για την υποδράση 1.iii.1γ1 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

2025- ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ», όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. 587/6-2-2026, 1243/19-3-2026, 1399/31-3-2026 και 2078/27-5-2026 αποφάσεις

49. Την με αρ. πρωτ. 6069/18-12-2025 πρόσκληση υποβολής προτάσεων χρηματοδοτικής Ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων για την υποδράση 1.iii.1γ1 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025- ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ», όπως τροποποιήθηκε με τις με αρ. πρωτ. 587/6-2-2026, 1240/19-3-2026, 1398/31-3-2026 και 2075/27-5-2026 αποφάσεις

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Την έγκριση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τις υποδράσεις

1. 1.iii.1γ1 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 - ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ»
2. 1.iii.1γ2 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 – ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ»
3. 1.iii.1γ3 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 – ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ»

για την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων των Αναλυτικών Προσκήσεων των υποδράσεων και των Παραρτημάτων αυτών.

Ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας

Νεκτάριος Φαρμάκης

Συνημμένα:

1. 1ης έκδοση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τη δράση 1.iii.1γ1 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 - ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ»
2. 1η έκδοση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τις δράσεις 1.iii.1γ2 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 – ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ» και 1.iii.1γ3 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 – ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ»

Κοινοποίηση:

- ΕΦΕΠΑΕ
- Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων
- Γραφείο Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης
- Γραφείο Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων & ΕΣΠΑ
- Γραφείο Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΣΠΑ και ΤΣ
- Γραφείο Προϊσταμένου Εθνικής Αρχής Συντονισμού

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
«ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 - ΑΤΟΜΙΚΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ»

1. Ερώτηση: Ποια είναι η απαίτηση σχετικά με τον ελάχιστο και το μέγιστο κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας για τη Κατηγορία Α - Ατομικές Επιχειρήσεις Επιστημόνων;

Απάντηση: Για να είναι επιλέξιμη μία επιχείρηση θα πρέπει ο κύκλος εργασιών και στις τρεις τελευταίες **πλήρεις** κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις να είναι μεγαλύτερος ή ίσος των 15.000€ ενώ ο υψηλότερος ετήσιος κύκλος εργασιών της επιχείρησης στις ίδιες χρήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 100.000€.

2. Ερώτηση: Μια επιχείρηση με έναρξη δραστηριότητας τον 11^ο/2024 και κύκλο εργασιών για τη χρήση του 2024 5.000 ευρώ και 15.000 ευρώ για τη χρήση του 2025, είναι επιλέξιμη για την Κατηγορία Α - Ατομικές Επιχειρήσεις Επιστημόνων;

Απάντηση: Ναι, είναι επιλέξιμη. Για τον ελάχιστο κύκλο εργασιών, θα ληφθούν υπόψιν μόνον οι **πλήρεις** κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις.

3. Ερώτηση: Η πενταετής φοίτηση θεωρείται ισοδύναμη με μεταπτυχιακό τίτλο για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου Β5 για την Κατηγορία Α - Ατομικές Επιχειρήσεις Επιστημόνων;

Απάντηση: Όχι. Για το κριτήριο Β5 λαμβάνονται υπόψη μόνο αυτοτελείς αναγνωρισμένοι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών (π.χ. MSc, MA), όπως προβλέπεται στα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της πρόσκλησης. Οι ενιαίοι και αδιάσπαστοι τίτλοι σπουδών πενταετούς φοίτησης δεν αποτελούν διακριτό μεταπτυχιακό τίτλο και δεν μοριοδοτούνται στο συγκεκριμένο κριτήριο.

4. Ερώτηση: Ποιες ατομικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να προσκομίσουν Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ;

Απάντηση: Το δικαιολογητικό απαιτείται μόνο για επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση εγγραφής στο ΓΕΜΗ. Για τη διαπίστωση της σχετικής υποχρέωσης, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να απευθύνονται στο αρμόδιο Επιμελητήριο.

5. Ερώτηση: Μπορούν να πραγματοποιηθούν δαπάνες πριν από την έκδοση των αποτελεσμάτων ένταξης στη δράση;

Απάντηση: Ναι. Σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση της δράσης, ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης της Υποδράσης.

6. Ερώτηση: Ποια ημερομηνία λαμβάνεται υπόψη για το κριτήριο «Έτη Λειτουργίας Επιχείρησης»; Η ημερομηνία έναρξης της επιχείρησης ή η ημερομηνία προσθήκης του ΚΑΔ επένδυσης;

Απάντηση: Για το κριτήριο Β3 «Έτη Λειτουργίας Επιχείρησης (πλήρεις κλεισμένες χρήσεις)» λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία έναρξης της επιχείρησης.

7. Ερώτηση: Μπορεί να υποβληθεί πρόταση όταν η επιχείρηση στεγάζεται σε χώρο ιδιοκτησίας συγγενικού προσώπου με παραχώρηση χρήσης;

Απάντηση: Ναι, εφόσον ο τόπος υλοποίησης της επένδυσης δεν αποτελεί κατοικία του δικαιούχου (κύρια ή δευτερεύουσα).

8. Ερώτηση: Τι δικαιολογητικά αδειοδότησης απαιτούνται για τις ατομικές επιχειρήσεις επιστημόνων;

Απάντηση: Για επαγγελματικές δραστηριότητες ατομικών επιστημόνων απαιτείται η υποβολή των κάτωθι δικαιολογητικών:

- βεβαίωση εγγραφής στο αρμόδιο Επιμελητήριο ή Επιστημονικό Σύλλογο,
- άδεια άσκησης επαγγέλματος,
- και, όπου απαιτείται, το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την ασκούμενη δραστηριότητα στον ΚΑΔ Επένδυσης σε όλους τους τύπους άσκησης της (π.χ. υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ)

- Σε περίπτωση που δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας για την ασκούμενη δραστηριότητα(ΚΑΔ επένδυσης)προσκομίζεται επιπλέον Υπεύθυνη Δήλωση περί μη υποχρέωσης αδειοδότησης με σχετική τεκμηρίωση.

9.Ερώτηση: Πώς υπολογίζονται τα έτη λειτουργίας επιχείρησης σε περίπτωση διακοπής και επανέναρξης δραστηριότητας;

Απάντηση: Η βαθμολογία του κριτηρίου υπολογίζεται βάσει της ημερομηνίας έναρξης της επιχείρησης, όπως αυτή αντλείται αυτόματα μέσω διαλειτουργικότητας από την ΑΑΔΕ στο ΟΠΣΚΕ. Τα σχετικά πεδία δεν είναι επεξεργάσιμα από τον χρήστη.

10. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εκτός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και θα δημιουργήσουν νέα εγκατάσταση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας μετά τη δημοσίευση της πρόσκλησης;

Απάντηση: Όχι. Σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση της δράσης, επιλέξιμες είναι επιχειρήσεις που διέθεταν έδρα ή εγκατάσταση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας πριν από την έκδοση της πρόσκλησης.

11. Ερώτηση: Επιχείρηση/Ατομικός επιστήμονας με κύκλο εργασιών άνω των 100.000 ευρώ μπορεί να υποβάλει πρόταση στη δράση;

Απάντηση: Ναι, μπορεί να υποβάλλει πρόταση είτε στην υποδράση 2 είτε στην υποδράση 3 (αν ο κύκλος εργασιών είναι άνω των 500.000 ευρώ). Δεν μπορεί να υποβάλλει στην Υποδράση1 ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ.

12. Ερώτηση: Στις δαπάνες «Λοιπός εξοπλισμός επιχείρησης» συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες για έπιπλα γραφείου και έπιπλα υποδοχής σε ένα ιατρείο ή η αγορά σχεδιαστικού προγράμματος (autocad) για τον κλάδο αρχιτεκτόνων/μηχανικών;

Απάντηση: Στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης στην ενότητα 7.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ και συγκεκριμένα ως προς τον Εξοπλισμό Γραφείου ή λοιπό εξοπλισμό και Δαπάνες Λογισμικού, αναφέρεται ότι επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που συνδέονται με την δραστηριότητα της επένδυσης και είναι απαραίτητες για την άσκηση αυτής. Συγκεκριμένα για ένα ιατρείο είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για έπιπλα γραφείου και υποδοχής καθώς και το autocad για αρχιτέκτονα/μηχανικό.

13.Ερώτηση: Σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος « ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ» σχετικά με τη διασφάλιση της φυσικής προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία ΑΜΕΑ σε περιπτώσεις όπου μια Επιχείρηση στεγάζεται σε πολυκατοικία ή βρίσκεται εντός ιστορικού κέντρου και για τεχνικούς ή/και νομικούς λόγους, δεν είναι εφικτή η υλοποίηση παρεμβάσεων φυσικής προσβασιμότητας (όπως η κατασκευή ράμπας ή η εγκατάσταση ανελκυστήρα με κατάλληλες διαστάσεις για χρήση από άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο), είναι αποδεκτό να καλυφθεί η σχετική απαίτηση του προγράμματος μέσω εναλλακτικών μέτρων που αφορούν άτομα με αναπηρία όρασης(π.χ. Braille και WCAG 2.1);

Απάντηση: Όχι. Η απαίτηση του προγράμματος για «εξασφάλιση της πρόσβασης ΑμεΑ» δεν αφορά επιλογή ανάμεσα σε κατηγορίες αναπηρίας, αλλά την ολιστική προσέγγιση της προσβασιμότητας. Τα μέτρα π.χ. Braille και WCAG 2.1 είναι υποχρεωτικά συμπληρωματικά και όχι εναλλακτικά της φυσικής πρόσβασης (ράμπες, ανελκυστήρες κλπ).

14. Ερώτηση: Σε περίπτωση ύπαρξης συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014 της Επιτροπής, για καθεμία απ' αυτές τις επιχειρήσεις τι δικαιολογητικά θα πρέπει να υποβάλλονται ως προς τη νόμιμη υπόσταση/εκπροσώπηση;

Απάντηση: Τα Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης/εκπροσώπησης αναλόγως της νομικής μορφής της επιχείρησης εξειδικεύονται σε:

- ΑΕ: Κωδικοποιημένο καταστατικό σε ισχύ, δημοσιευμένα στο ΓΕΜΗ, συγκρότηση ΔΣ και ορισμός νόμιμου εκπροσώπου, δημοσιευμένα στο ΓΕΜΗ.
- ΕΠΕ: Κωδικοποιημένο καταστατικό σε ισχύ, δημοσιευμένο στο ΓΕΜΗ, πράξη εκπροσώπησης σε περίπτωση που αυτή δεν προκύπτει από το καταστατικό, δημοσιευμένη στο ΓΕΜΗ.
- ΟΕ, Ε.Ε., ΙΚΕ, ΑΜΚΕ: Καταστατικό σύστασης σε ισχύ, στο οποίο θα αποτυπώνεται η διαχείριση-εκπροσώπηση, δημοσιευμένο στο ΓΕΜΗ ή στο Πρωτοδικείο.
- ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ: Καταστατικό σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4384/2016 και τυχόν τροποποιήσεις, πρακτικό ΓΣ τελευταίων αρχαιρεσιών και πρακτικό κατανομής αξιωματών Διοικητικού Συμβουλίου, υπογεγραμμένα από το νόμιμο εκπρόσωπο και με σφραγίδα του συνεταιρισμού.
- ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ: Πρόσφατη βεβαίωση ενημερότητας από το Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών.
- ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 4430/2016: Πράξη σύστασης (και τυχόν τροποποιήσεων) και εκπροσώπησης σε ισχύ νόμιμα δημοσιευμένα και πιστοποιητικό εγγραφής στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- ΛΟΙΠΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ: Τα απαιτούμενα νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και εκπροσώπησης που προβλέπονται με βάση το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο.
- ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ: Τρέχουσα εικόνα οντότητας επιχείρησης, με κατάσταση ενεργών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) της επιχείρησης, με το σύνολο των υποκαταστημάτων μέσω της ιστοσελίδας gsis.gr (εκτύπωση μετά την έκδοση της πρόσκλησης).

15. Ερώτηση: Στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων ν.4557/2018 (Α' 139) εγγράφονται υποχρεωτικά και φυσικά πρόσωπα (ατομικές επιχειρήσεις) ή μόνο νομικά πρόσωπα (εταιρείες);

Απάντηση: Σύμφωνα με τον ν. 4557/2018 (άρθρο 20) και τις ερμηνευτικές οδηγίες της ΑΑΔΕ στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων εγγράφονται υποχρεωτικά μόνο νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, όπως ενδεικτικά: εταιρείες (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ κ.λπ.), σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμοί και παρεμφερείς νομικές διατάξεις.

16. Ερώτηση: Η 1/1/2025 είναι επίσημη αργία, επομένως επιχείρηση με έναρξη 2/1/2025 θεωρείται ότι έχει μία (1) πλήρη (12μηνη) και εκκαθαρισμένη από την ΑΑΔΕ διαχειριστική χρήση, εφόσον έχει υποβάλει φορολογική δήλωση στην ΑΑΔΕ για το οικονομικό έτος 1/1/2025 - 31/12/2025;

Απάντηση: Μια επιχείρηση με ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας στην ΑΑΔΕ την 02/01/2025 ΔΕΝ θεωρείται ότι διαθέτει μία (1) πλήρη (12μηνη) διαχειριστική χρήση για το έτος 2025, ακόμη και αν έχει υποβάλει και εκκαθαρίσει τη σχετική φορολογική δήλωση για τη χρήση αυτή.

17. Ερώτηση: Δύναται να ενταχθεί στη δράση ένα επενδυτικό σχέδιο του οποίου το σύνολο των εργασιών έχει ολοκληρωθεί πριν από την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου; Δηλαδή να έχουν ολοκληρωθεί εργασίες που έχουν ξεκινήσει από 18/12/2025 κι έπειτα και να έχουν ολοκληρωθεί πριν από την υποβολή του ηλεκτρονικού αιτήματος; Για παράδειγμα εργασίες στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

Απάντηση: Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, δεν επιλέγονται για χρηματοδότηση πράξεις οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί φυσικά ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως οικονομικά πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης από τον δικαιούχο, ανεξάρτητα από το αν έχουν καταβληθεί οι σχετικές πληρωμές. Ένα επενδυτικό σχέδιο δύναται να ενταχθεί στη δράση, ακόμη και αν ένα τμήμα του (π.χ. κτιριακές εργασίες) έχει ολοκληρωθεί, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι κατά την ημερομηνία υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στο ΟΠΣΚΕ υπολείπεται μέρος του φυσικού & οικονομικού αντικείμενου (π.χ. αγορά εξοπλισμού, λογισμικού κ.λπ.). Σε αυτή την περίπτωση, η «πράξη» ως σύνολο θεωρείται μη ολοκληρωμένη.

18. Ερώτηση: Δύναται το επενδυτικό σχέδιο να αποτελείται μόνο από το κόστος αγοράς ενός μηχανήματος που θα ενταχθεί στον βασικό εξοπλισμό της επιχείρησης, καθώς και τις έμμεσες δαπάνες (7%);

Απάντηση: Το πρόγραμμα δεν επιβάλλει την υποχρεωτική ενεργοποίηση όλων των κατηγοριών δαπανών (π.χ. κτιριακά, λογισμικά, προβολή). Ένα επενδυτικό σχέδιο μπορεί να είναι μονοθεματικό και να επικεντρώνεται αποκλειστικά στην αγορά ενός βασικού παραγωγικού μηχανήματος.

19. Ερώτηση: Στο Δικαιολογητικό 09.02 – Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/1986 (άρθρο 8) σύμφωνα με το «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Υποδείγματα Υπεύθυνων Δηλώσεων», ο/η υπογράφων/ουσα οφείλει να υπογραμμίσει τα σημεία που τον/την αφορούν ή να διαγράψει τα σημεία που δεν ισχύουν;

Απάντηση: Μπορεί να υπογραμμίσει τα σημεία που τον αφορούν ή να διαγράψει τα σημεία που δεν τον αφορούν. (Είναι δυνατή και η αφαίρεση/αποκοπή λεκτικού που δεν αφορά το έργο).

20. Ερώτηση: Γιατί στο Παράρτημα της 4ης τροποποίησης συνυπάρχουν τόσο οι παλιοί (ΚΑΔ 2008) όσο και οι νέοι (ΚΑΔ 2025);

Απάντηση: Η ύπαρξη και των δύο συστημάτων ΚΑΔ είναι απαραίτητη, γιατί το πρόγραμμα ελέγχει την αντιστοιχία των ΚΑΔ 2008 με τους ΚΑΔ 2025.

Συγκεκριμένα:

- Εξετάζονται στοιχεία που αφορούν τις διαχειριστικές χρήσεις 2023, 2024 και 2025, δηλαδή ο κύκλος εργασιών και οι ΚΑΔ(κύριος ή με τα μεγαλύτερα έσοδα)όπως αυτά αποτυπώνονται στα έντυπα Ε3, τα οποία έχουν υποβληθεί με το σύστημα ΚΑΔ 2008.
- Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να αφορά έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ(Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ) της πρόσκλησης)» ο/οι οποίος/οποίοι θα πρέπει να αντιστοιχεί/ουν στον/ους ΚΑΔ που έχει/ουν δηλωθεί κατά την τελευταία κλεισμένη και εκκαθαρισμένη από την ΑΑΔΕ διαχειριστική χρήση ως ΚΑΔ Κύριας Δραστηριότητας (ΚΩΔ Ε3: 021) ή ΚΑΔ Μεγαλύτερων Ακαθάριστων Εσόδων (ΚΩΔ Ε3: 022).

21. Ερώτηση: Τι συμβαίνει εάν, μετά την υποβολή της πρότασής, χρειαστεί να γίνει τροποποιητική δήλωση στην ΑΑΔΕ (π.χ. διόρθωση στο Ε3) για στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην αίτησή μου;

Απάντηση: Στην Υπεύθυνη Δήλωση υποβολής δηλώνετε υπεύθυνα ότι δεσμεύεστε να ενημερώσετε άμεσα τον Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) για οποιαδήποτε μεταβολή ή τροποποίηση των οικονομικών στοιχείων στην ΑΑΔΕ τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση του επενδυτικού σας σχεδίου. Ο ΕΦ θα προχωρήσει υποχρεωτικά σε επανυπολογισμό και αναβαθμολόγηση της πρότασής σας με βάση τα νέα, τροποποιημένα οικονομικά δεδομένα. Εάν από την αναβαθμολόγηση η νέα σας βαθμολογία πέσει κάτω από τα ελάχιστα βαθμολογικά όρια ή κάτω από τη βάση του διαθέσιμου προϋπολογισμού της συγκριτικής αξιολόγησης, αποδέχεστε αυτόματα την απένταξη του έργου σας.

22. Ερώτηση: Έχει υποβληθεί οριστικά το επενδυτικό σχέδιο στο ΟΠΣΚΕ πριν την έκδοση της 4ης τροποποίησης. Τι πρέπει να γίνει τώρα; Κινδυνεύει η πρότασή με απόρριψη ή απένταξη επειδή δεν συμμορφώνεται με τις νέες απαιτήσεις;

Απάντηση: Όχι. Η πρότασή σας αξιολογείται καταρχάς με βάση το καθεστώς και τους όρους που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της δικής σας οριστικής υποβολής. Οι νέοι περιορισμοί δεν μπορούν να ακυρώσουν αναδρομικά μια νόμιμα υποβλημένη πρόταση, εκτός αν ορίζεται ρητά το αντίθετο για λόγους εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό δίκαιο (όπως π.χ. ο οριζόντιος αποκλεισμός των ορυκτών καυσίμων, ο οποίος θα οδηγήσει σε απόρριψη σχετικών δαπανών).

23. Ερώτηση: Είμαι ιατρός και οι υπηρεσίες μου απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ (βάσει του Άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ). Πώς πρέπει να υποβάλω τον προϋπολογισμό των δαπανών μου στο ΟΠΣΚΕ και τι ισχύει με την επιδότηση του ΦΠΑ;

Απάντηση: Για τους ιατρούς και τις επιχειρήσεις που δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης (συμψηφισμού) του φόρου εισροών, ο ΦΠΑ θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη καθώς αποτελεί πραγματικό κόστος για την επιχείρηση. Στο επενδυτικό σας σχέδιο θα πρέπει να αιτηθείτε όλες τις δαπάνες (μηχανήματα, λογισμικά, ανακαίνιση) στην τελική τους αξία, δηλαδή συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Η επιχορήγηση (50%) θα υπολογιστεί και θα καταβληθεί πάνω στο συνολικό ποσό (Καθαρή Αξία + ΦΠΑ). Τι πρέπει να προσέξετε: Αμιγώς Ιατρικές Υπηρεσίες: Αν το ιατρείο έχει μόνο ΚΑΔ που απαλλάσσονται από το ΦΠΑ (π.χ. ΚΑΔ 86.21 - Γενικά ιατρικά επαγγέλματα), όλος ο ΦΠΑ όλων των δαπανών είναι 100% επιλέξιμος. Μικτή Δραστηριότητα: Αν ο γιατρός εκτελεί και πράξεις που υπάγονται σε ΦΠΑ (π.χ. ένας δερματολόγος που παράλληλα εμπορεύεται καλλυντικά προϊόντα), τότε ο ΦΠΑ για τις δαπάνες που αφορούν την εμπορική δραστηριότητα δεν επιδοτείται. Για τις κοινές δαπάνες (π.χ. ο εξοπλισμός της γραμματείας), ο λογιστής θα πρέπει να εφαρμόσει τον κανόνα της αναλογίας (Pro-Rata).

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**«ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 - ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ»
«ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 - ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ»**

1. Ερώτηση: Στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων ν.4557/2018 (Α' 139) εγγράφονται υποχρεωτικά και φυσικά πρόσωπα (ατομικές επιχειρήσεις) ή μόνο νομικά πρόσωπα (εταιρείες);

Απάντηση: Σύμφωνα με τον ν. 4557/2018 (άρθρο 20) και τις ερμηνευτικές οδηγίες της ΑΑΔΕ στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων εγγράφονται υποχρεωτικά μόνο νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, όπως ενδεικτικά εταιρείες ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΟΕ, ΕΕ κ.λπ., σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμοί και παρεμφερείς νομικές διατάξεις.

2. Ερώτηση: Η απάντηση "ΟΧΙ" στην ερώτηση "Η επιχείρηση έχει εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων;" στην Καρτέλα "Ειδικά Στοιχεία Αίτησης Χρηματοδότησης" στο ΟΠΣΚΕ που αφορά σε Ατομική Επιχείρηση δεν γίνεται αποδεκτή.

Απάντηση: Για Ατομικές Επιχειρήσεις μπορεί να γίνει η επιλογή «ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ» στο σχετικό πεδίο του ΟΠΣΚΕ.

3. Ερώτηση: Η 1/1/2025 είναι επίσημη αργία, επομένως επιχείρηση με έναρξη 2/1/2025 θεωρείται ότι έχει μία (1) πλήρη (12μηνη) και εκκαθαρισμένη από την ΑΑΔΕ διαχειριστική χρήση, εφόσον έχει υποβάλει φορολογική δήλωση στην ΑΑΔΕ για το οικονομικό έτος 1/1/2025 - 31/12/2025;

Απάντηση: Μια επιχείρηση με ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας στην ΑΑΔΕ την 02/01/2025 ΔΕΝ θεωρείται ότι διαθέτει μία (1) πλήρη (12μηνη) διαχειριστική χρήση για το έτος 2025, ακόμη και αν έχει υποβάλει και εκκαθαρίσει τη σχετική φορολογική δήλωση για τη χρήση αυτή.

4. Ερώτηση: Η βεβαίωση χρήσης γης και τυχόν μισθωτήρια απαιτούνται κατά την υποβολή;

Απάντηση: Τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά δεν απαιτούνται κατά το στάδιο της υποβολής σύμφωνα με τον Τροποποιημένο Οδηγό της Δράσης.

5. Ερώτηση: Δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη μια επιχείρηση που μεταβάλλει τη νομική της μορφή από Ατομική σε Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) εντός του ημερολογιακού έτους 2026 και προτού υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης, εφόσον η εν λόγω μεταβολή επιφέρει αλλαγή του Α.Φ.Μ. της;

Απάντηση: Η επιχείρηση που θα προκύψει από τη μεταβολή της νομικής μορφής (από Ατομική σε Ο.Ε.) με ταυτόχρονη αλλαγή ΑΦΜ, δεν δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη για τη Δράση «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025» δεδομένου ότι υπάρχει ξεκάθαρη παραβίαση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής καθώς, α) η νέα επιχείρηση (Ο.Ε.) δεν θα έχει κλείσει «τουλάχιστον μία πλήρη 12μηνη διαχειριστική χρήση» πριν την υποβολή της αίτησης καθώς επίσης και β) η νέα επιχείρηση δεν θα διαθέτει εκκαθαρισμένη φορολογική δήλωση (Ε3) για το οικονομικό έτος 2025, καθώς το ΑΦΜ της θα έχει ενεργοποιηθεί εντός του 2026.

6. Ερώτηση: Δύναται να ενταχθεί στη δράση ένα επενδυτικό σχέδιο του οποίου το σύνολο των εργασιών έχει ολοκληρωθεί πριν από την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου; Δηλαδή να έχουν ολοκληρωθεί εργασίες που έχουν ξεκινήσει από 18/12/2025 κι έπειτα και να έχουν ολοκληρωθεί πριν από την υποβολή του ηλεκτρονική αιτήματος; Για παράδειγμα εργασίες στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

Απάντηση: Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, δεν επιλέγονται για χρηματοδότηση πράξεις οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί φυσικά ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως οικονομικά πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης από τον δικαιούχο, ανεξάρτητα από το αν έχουν καταβληθεί οι σχετικές πληρωμές. Ένα επενδυτικό σχέδιο δύναται να ενταχθεί στη δράση, ακόμη και αν ένα τμήμα του (π.χ. κτιριακές εργασίες) έχει ολοκληρωθεί, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι κατά την ημερομηνία υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στο ΟΠΣΚΕ υπολείπεται μέρος του φυσικού & οικονομικού αντικειμένου (π.χ. αγορά εξοπλισμού, λογισμικού κ.λπ.). Σε αυτή την περίπτωση, η «πράξη» ως σύνολο θεωρείται μη ολοκληρωμένη.

7. Ερώτηση: Δύναται το επενδυτικό σχέδιο να αποτελείται μόνο από το κόστος αγοράς ενός μηχανήματος που θα ενταχθεί στον βασικό εξοπλισμό της επιχείρησης, καθώς και τις έμμεσες δαπάνες (7%);

Απάντηση: Το πρόγραμμα δεν επιβάλλει την υποχρεωτική ενεργοποίηση όλων των κατηγοριών δαπανών (π.χ. κτιριακά, λογισμικά, προβολή). Ένα επενδυτικό σχέδιο μπορεί να είναι μονοθεματικό και να επικεντρώνεται αποκλειστικά στην αγορά ενός βασικού παραγωγικού μηχανήματος.

8. Ερώτηση: Σχετικά με τη διασφάλιση της φυσικής προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία ΑΜΕΑ σε περιπτώσεις όπου μια Επιχείρηση στεγάζεται σε πολυκατοικία ή βρίσκεται εντός ιστορικού κέντρου και για τεχνικούς ή/και νομικούς λόγους, δεν είναι εφικτή η υλοποίηση παρεμβάσεων φυσικής προσβασιμότητας (όπως η κατασκευή ράμπας ή η εγκατάσταση ανελκυστήρα με κατάλληλες διαστάσεις για χρήση από άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο), είναι αποδεκτό να καλυφθεί η σχετική απαίτηση του προγράμματος μέσω εναλλακτικών μέτρων που αφορούν άτομα με αναπηρία όρασης;

- την τοποθέτηση πινακίδας γραφής Braille στην είσοδο της πολυκατοικίας,
- την τοποθέτηση αντίστοιχης πινακίδας Braille στην είσοδο της επιχείρησης, καθώς και
- τη διασφάλιση ότι η ιστοσελίδα της επιχείρησης συμμορφώνεται με τις οδηγίες προσβασιμότητας WCAG 2.1 του οργανισμού W3C, τουλάχιστον στο επίπεδο «ΑΑ»

Απάντηση: Όχι. Η απαίτηση του προγράμματος για «εξασφάλιση της πρόσβασης ΑμεΑ» δεν αφορά επιλογή ανάμεσα σε κατηγορίες αναπηρίας, αλλά την ολιστική προσέγγιση της προσβασιμότητας. Τα μέτρα που προτείνετε (Braille και WCAG 2.1) είναι υποχρεωτικά συμπληρωματικά και όχι εναλλακτικά της φυσικής πρόσβασης (ράμπες, ανελκυστήρες κλπ).

9 .Ερώτηση: Οι λογιστικές καταστάσεις για Γ'κατηγορίας βιβλία θέλουν υπογραφή από Νόμιμο Εκπρόσωπο και Λογιστή ή αρκεί η υποβολή των δημοσιευμένων καταστάσεων από ΓΕΜΗ.

Απάντηση: Εφόσον οι λογιστικές καταστάσεις (Ισολογισμός, Αποτελέσματα Χρήσης κ.λπ.) έχουν δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ, θεωρούνται επίσημα έγγραφα και δεν απαιτούνται πρόσθετες "φυσικές" υπογραφές πάνω στα αρχεία που θα αναρτήσετε, καθώς η δημοσίευση στο ΓΕΜΗ πιστοποιεί την εγκυρότητά τους. Ισολογισμοί για το έτος 2025 που δεν έχουν δημοσιευτεί στο ΓΕΜΗ, απαιτείται να φέρουν σφραγίδα και υπογραφή Νομίμου Εκπροσώπου και Λογιστή της επιχείρησης.

10. Ερώτηση: Δεδομένου ότι αρκετές εταιρείες υποβάλλουν φορολογική δήλωση για διαχειριστική περίοδο από 07/2024 έως 06/2025, η οποία δεν αποτελεί ημερολογιακή χρήση (01/01–31/12) αλλά μη ημερολογιακή, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες που θα πρέπει να ακολουθήσουν οι εταιρείες αυτές προκειμένου να καταστεί δυνατή η ένταξή τους στο πρόγραμμα;

Απάντηση: Οι επιχειρήσεις με υπερδωδεκάμηνη ή σπασμένη διαχειριστική χρήση που λήγει εντός της περιόδου μετάβασης μπορούν να υποβάλουν κανονικά αίτηση, ακολουθώντας τις εξής υποχρεωτικές ενέργειες:

Οριστική Υποβολή & Εκκαθάριση Φορολογικής Δήλωσης για τη συγκεκριμένη διαχειριστική χρήση 1/7/2024 - 30/6/2025 (πρέπει να έχει υποβληθεί οριστικά και να έχει εκκαθαριστεί πλήρως από την ΑΑΔΕ) πριν από την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ. Δεν γίνονται δεκτές αιτήσεις με εκκρεμείς ή μη εκκαθαρισμένες δηλώσεις για τη χρήση αναφοράς. Κατά την ψηφιακή συμπλήρωση της αίτησης, τα οικονομικά στοιχεία (κύκλος εργασιών, κέρδη, απασχόληση) που θα μεταφερθούν στο ΟΠΣΚΕ πρέπει να αντιστοιχούν απόλυτα στα ποσά που αναγράφονται στο εκκαθαρισμένο έντυπο Ε3 της σπασμένης χρήσης.

11. Ερώτηση: Για επιχείρηση με κύρια δραστηριότητα στον ΚΑΔ 77.11 (εκμίσθωση οχημάτων), είναι επιλέξιμη η αγορά επιβατικών οχημάτων στην κατηγορία 02.06 «Προμήθεια νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού»;

Δεδομένου ότι για τη συγκεκριμένη κατηγορία επιχειρήσεων τα οχήματα αποτελούν τον βασικό παραγωγικό εξοπλισμό, θεωρούμε ότι δεν εμπίπτουν στην κατηγορία 02.11 "Μεταφορικά Μέσα για χρήση εντός της επιχείρησης", που αφορά την αγορά οχήματος για την κάλυψη αποκλειστικά των λειτουργικών αναγκών της επιχείρησης. Σε περίπτωση που είναι επιλέξιμα, θα μπορούσαμε να επιδοτηθούμε και μη ηλεκτρικά;

Απάντηση: Η αγορά οχημάτων δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στην κατηγορία 02.06. Λοιπός Εξοπλισμός επιχείρησης. Μόνο στην υποδράση 1.iii.1γ3 «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 - ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ» του Προγράμματος «Δυτική Ελλάδα 2021-2027» στην κατηγορία 02.10. Μεταφορικά Μέσα για χρήση εκτός της επιχείρησης επιχορηγείται μεταξύ άλλων και η Προμήθεια φορτηγών μέχρι 3,5 τόνων τύπου Van ή pick-up, αμιγούς επαγγελματικής χρήσης (κατηγορία Ν1). Σημειώνεται ότι οι δαπάνες πρέπει να αφορούν σε οχήματα μηδενικών/πολύ χαμηλών εκπομπών (δεν είναι επιλέξιμα οχήματα με θερμικούς κινητήρες εφόσον είναι εμπορικά διαθέσιμα ηλεκτρικά αντίστοιχα μοντέλα για το συγκεκριμένο τύπο οχήματος.)

12. Ερώτηση: Στο Δικαιολογητικό 09.02 – Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/1986 (άρθρο 8) σύμφωνα με το «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V – Υποδείγματα Υπεύθυνων Δηλώσεων», ο/η υπογράφων/ουσα οφείλει να υπογραμμίσει τα σημεία που τον/την αφορούν ή να διαγράψει τα σημεία που δεν ισχύουν;

Απάντηση: Μπορεί να υπογραμμίσει τα σημεία που τον αφορούν ή να διαγράψει τα σημεία που δεν τον αφορούν. (Είναι δυνατή και η αφαίρεση/αποκοπή λεκτικού που δεν αφορά το έργο).

13. Ερώτηση: Ατομική επιχείρηση με κύκλο εργασιών την Ζετία κάτω από 100.000,00 € είναι επιλέξιμη στις Ατομικές (5.000 – 10.000) και στις Μικρές επενδύσεις (5.000 – 40.000), μπορεί να υποβάλει σε όποια από τις δύο κατηγορίες θέλει ανάλογα με τον προϋπολογισμό της πρότασης;

Απάντηση: Εφόσον η επιχείρηση πληροί το σύνολο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής (με στοιχεία: Ατομική και κύκλο εργασιών < 100.000€), τότε ναι μπορεί να γίνει επιλογή για υποβολή μόνο σε μία από τις δύο δράσεις.

14. Ερώτηση: α) Στην περίπτωση που η επιχείρηση Α, με έδρα εντός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, δεν προβεί σε δημιουργία νέου υποκαταστήματος αλλά πραγματοποιήσει μεταφορά έδρας (εντός Περιφέρειας), υπάρχει επιλεξιμότητα στον νέο τόπο εγκατάστασης (νέα έδρα);

β) Επιχείρηση Β (Ατομική) με έδρα εντός Περιφέρειας (δραστηριότητα 1) και υποκατάστημα (δραστηριότητα 2) εντός Περιφέρειας, θα προβεί σε μεταφορά εγκατάστασης του υποκαταστήματος εντός της Περιφέρειας. Υπάρχει επιλεξιμότητα για την νέα εγκατάσταση του υποκαταστήματος;

Απάντηση: Στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 "ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ" και συγκεκριμένα στο άρθρο 5. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ στα σημεία 2 και 3 αναφέρεται:

Σημείο 2. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο να αφορά σε έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ)» της πρόσκλησης, στον οποίο οι δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ουσιαστικά, κατά την τελευταία κλεισμένη και εκκαθαρισμένη από την ΑΑΔΕ διαχειριστική χρήση, δηλαδή να τον έχουν δηλώσει στο πρόσφατο Ε3 ως ΚΑΔ Κύριας Δραστηριότητας (ΚΩΔ Ε3: 021) ή ΚΑΔ Μεγαλύτερων Ακαθάριστων Εσόδων (ΚΩΔ Ε3: 022).

Σημείο 3. Να δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια και να πραγματοποιήσουν επένδυση αποκλειστικά εντός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Συγκεκριμένα, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις με έδρα ή και εγκατάσταση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας πριν από την έκδοση της πρόσκλησης και δεν αποκλείονται στις περιπτώσεις που έχουν υποκαταστήματα εκτός αυτής. Επιτρέπονται πολλαπλοί τόποι υλοποίησης εντός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με την προϋπόθεση της τήρησης όσων αναφέρονται στο σημείο 2. Επιτρέπονται νέοι τόποι υλοποίησης εντός της ΠΔΕ με νέα υποκαταστήματα τα οποία θα δηλωθούν ως τέτοια στο ΟΠΣΚΕ). Όλοι οι τόποι υλοποίησης θα πρέπει να διαθέτουν επιλέξιμο ΚΑΔ επένδυσης σύμφωνα με τους όρους του παραπάνω σημείου 2.

Συνεπώς αν πριν την έκδοση της παρούσας πρόσκλησης υπήρχε εγκατάσταση με επιλέξιμους ΚΑΔ (Ε3 2025 και εικόνα myaaade) εντός Δυτικής Ελλάδας δύναται η μεταφορά/δημιουργία νέου τόπου υλοποίησης.

15. Ερώτηση: Επιχείρηση η οποία έχει ταυτόχρονα μεταποιητική και εμπορική δραστηριότητα διαθέτει άδεια λειτουργίας μόνο για τη μεταποιητική δραστηριότητα μιας και για την εμπορική δεν απαιτείται. Ποιο έγγραφο θα υποβάλλει για την κάλυψη του δικαιολογητικού "Έγγραφο λειτουργίας σε ισχύ";

Απάντηση: Το υποβαλλόμενο έγγραφο (άδεια λειτουργίας, γνωστοποίηση, απαλλαγή κλπ.) πρέπει να καλύπτει υποχρεωτικά τη δραστηριότητα (ΚΑΔ) του επενδυτικού σχεδίου για την οποία υποβάλλεται η αίτηση χρηματοδότησης (ΚΑΔ επένδυσης).

16. Ερώτηση: Επιχειρήσεις ποιας νομικής μορφής αφορά το δικαιολογητικό "Ισχύουσα Μετοχική Σύνθεση" και πιο συγκεκριμένα "Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ με αναφορά στη μετοχική σύνθεση του κεφαλαίου"; Ποιο δικαιολογητικό πρέπει να προσκομίσουν οι Ατομικές Επιχειρήσεις;

Απάντηση: Το δικαιολογητικό αυτό, και ειδικότερα το «Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ με αναφορά στη μετοχική σύνθεση του κεφαλαίου», αφορά αποκλειστικά τις Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.).

Στις Α.Ε. οι μέτοχοι και τα ποσοστά τους δεν φαίνονται στην απλή εκτύπωση των γενικών στοιχείων του ΓΕΜΗ (όπως συμβαίνει π.χ. στις Ι.Κ.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε. όπου οι εταίροι αναγράφονται στο σώμα του καταστατικού ή στο Γενικό Πιστοποιητικό). Επομένως, οι Α.Ε. υποχρεούνται να προσκομίσουν το εξειδικευμένο αυτό Πιστοποιητικό από το ΓΕΜΗ ή το τελευταίο Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης όπου αποτυπώνεται η μετοχική σύνθεση.

Στο συγκεκριμένο πεδίο του δικαιολογητικού στο ΟΠΣΚΕ, οι ατομικές επιχειρήσεις συνήθως ανεβάζουν ένα PDF με την «Εκτύπωση Προσωποποιημένης Πληροφόρησης (Στοιχεία Μητρώου/Επιχείρησης)» από το myAADE, όπου αναγράφονται τα στοιχεία του φυσικού προσώπου και η έναρξη δραστηριότητας.

Εναλλακτικά, επισυνάπτεται μια σύντομη Υπεύθυνη Δήλωση (gov.gr) του ιδιοκτήτη που αναφέρει: «Η επιχείρηση λειτουργεί με τη νομική μορφή της Ατομικής Επιχείρησης και ως εκ τούτου το δικαιολογητικό "Ισχύουσα Μετοχική Σύνθεση" δεν απαιτείται».

17. Ερώτηση: Ποιες νομικές μορφές επιχειρήσεων έχουν υποχρέωση υποβολής του δικαιολογητικού «Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ με αναφορά στη μετοχική σύνθεση / εταιρική διάρθρωση του κεφαλαίου» και τι υποβάλλεται ανά νομική μορφή;

Απάντηση: Η υποχρέωση υποβολής του συγκεκριμένου πιστοποιητικού εξαρτάται αποκλειστικά από τη νομική μορφή της επιχείρησης. Η εξειδικευμένη αναφορά στη σύνθεση του κεφαλαίου εκδίδεται από το ΓΕΜΗ ανάλογα με τον τρόπο που αποτυπώνονται οι εταίροι/μέτοχοι στο πληροφοριακό σύστημα.

Αναλυτικότερα:

Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.): Οι Α.Ε. οφείλουν να προσκομίσουν το «Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ με αναφορά στη Μετοχική Σύνθεση» ή εναλλακτικά το τελευταίο επικυρωμένο Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) / Βιβλίο Μετόχων, καθώς οι μέτοχοι των Α.Ε. δεν εμφανίζονται στο απλό Γενικό Πιστοποιητικό.

Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (Ι.Κ.Ε.) & Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.): Στις εταιρείες αυτές δεν υφίστανται «μετοχές» αλλά «εταιρικά μερίδια». Το ΓΕΜΗ εκδίδει για αυτές «Γενικό Πιστοποιητικό (Μεταβολών)», στο σώμα του οποίου αποτυπώνεται υποχρεωτικά η πλήρης σύνθεση των εταίρων και τα ποσοστά τους. Συνεπώς, υποβάλλεται το Γενικό Πιστοποιητικό σε ισχύ.

Ομόρρυθμες (Ο.Ε.) & Ετερόρρυθμες Εταιρείες (Ε.Ε.): Η εταιρική τους διάρθρωση (εταίροι, ποσοστά, διαχείριση) προκύπτει απευθείας από το «Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ» ή το ισχύον κωδικοποιημένο καταστατικό τους από το ΓΕΜΗ. Αυτά τα έγγραφα καλύπτουν πλήρως την απαίτηση.

Ατομικές Επιχειρήσεις: Στις ατομικές επιχειρήσεις δεν υπάρχει εταιρικό κεφάλαιο, μερίδια ή μετοχές. Για την επιβεβαίωση των στοιχείων του μοναδικού φορέα (φυσικό πρόσωπο) υποβάλλεται αποκλειστικά η εκτύπωση των Στοιχείων Μητρώου/Επιχείρησης από το myAADE ή σχετική Υ.Δ.

18. Ερώτηση: Σύμφωνα με την πρόσκληση εντός των επιλέξιμων δαπανών υπάγονται και δαπάνες για εργασίες αναβάθμισης κτιριακών εγκαταστάσεων που δεν έχουν υλοποιηθεί πριν την υποβολή της πρότασης, συμπεριλαμβανομένων και παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας. Η αγορά και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος είναι επιλέξιμη στο συγκεκριμένο πρόγραμμα;

Απάντηση: Στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης και συγκεκριμένα την ενότητα 7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – 7.2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ γίνεται αναφορά ότι δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες για εξοπλισμό αυτοπαραγωγής ή και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας. Ως εκ τούτου η αγορά και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.

19. Ερώτηση: 1) Έχουν οι ατομικές επιχειρήσεις υποχρέωση εγγραφής στο ΓΕΜΗ;

2) Απαιτείται προσκόμιση Γενικού Πιστοποιητικού ΓΕΜΗ τελευταίου εξαμήνου για τις ατομικές επιχειρήσεις;

Απάντηση: 1) ΝΑΙ. Βάσει του Ν. 4919/2022, όλες οι ατομικές επιχειρήσεις που ασκούν οικονομική/εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα (π.χ. εμπόριο, μεταποίηση, παροχή υπηρεσιών, τουρισμός) υποχρεούνται να εγγράφονται στο ΓΕΜΗ. Εξάιρεση από την υποχρέωση εγγραφής έχουν ορισμένοι ελεύθεροι επαγγελματίες (π.χ. δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί, λογιστές) και οι αγρότες, εκτός αν ασκούν παράλληλα εμπορική δραστηριότητα.

2) Όχι. Παρόλο που οι ατομικές επιχειρήσεις (με εμπορική δραστηριότητα) διαθέτουν αριθμό ΓΕΜΗ, δεν έχουν υποχρέωση προσκόμισης Γενικού Πιστοποιητικού ΓΕΜΗ.

Για τις ατομικές επιχειρήσεις, η νομιμότητα, η εκπροσώπηση, η έδρα και οι ενεργοί ΚΑΔ αποδεικνύονται αποκλειστικά με την προσκόμιση της Εκτύπωσης Προσωποποιημένης Πληροφόρησης (Στοιχεία Μητρώου/Επιχείρησης) από την πλατφόρμα myAADE, με εμφανή την ημερομηνία εκτύπωσης (η οποία πρέπει να είναι εντός της χρονικής προθεσμίας που ορίζει ο Οδηγός της Δράσης).

20. Ερώτηση: Στο Παράρτημα II της πρόσκλησης Δικαιολογητικά υποβολής / ένταξης στο α/α 9 αναφέρεται ότι η δήλωση σχετικά με την ιδιότητα της επιχείρησης ως ΜΜΕ να φέρει ψηφιακή υπογραφή του Νόμιμου Εκπροσώπου. Παρακαλώ πολύ διευκρινίστε εάν αναφέρεστε στο γνήσιο υπογραφής μέσω gov ή εννοείτε ο νόμιμος εκπρόσωπος να διαθέτει ψηφιακή υπογραφή από πιστοποιημένο προμηθευτή.

Απάντηση: Όχι. Η απαίτηση για ψηφιακή υπογραφή του Νόμιμου Εκπροσώπου καλύπτεται πλήρως με δύο (2) ισότιμους τρόπους:

1)Είτε με τη χρήση εγκεκριμένης ψηφιακής υπογραφής από πιστοποιημένο πάροχο.

2)Είτε με την έκδοση Ψηφιακής Βεβαίωσης Εγγράφου μέσω της πύλης www.gov.gr, η οποία ενσωματώνει προηγμένη ηλεκτρονική σφραγίδα και κωδικό επαλήθευσης.

Προσοχή: Η απλή χειρόγραφη υπογραφή (χωρίς βεβαίωση από ΚΕΠ/Αστυνομία) ή ένα απλό σκανάρισμα μιας ανυπόγραφης δήλωσης απορρίπτεται αυτόματα κατά τον έλεγχο δικαιολογητικών.

21. Ερώτηση: Πώς μπορεί να αποδειχθεί ότι «δεν υπάρχει αντίστοιχη ηλεκτρική τεχνολογία» για να εγκριθεί ένα μηχανήμα πετρελαίου;

Απάντηση: Κατά την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να προσκομίσετε σωρευτικά:

1) Επίσημη βεβαίωση/τεχνικό φυλλάδιο από τον κατασκευαστή του εξοπλισμού που να δηλώνει ότι δεν υφίσταται ηλεκτροκίνητη έκδοση.

2) Έρευνα αγοράς από τουλάχιστον δύο διαφορετικούς προμηθευτές που να επιβεβαιώνουν την έλλειψη εναλλακτικής «πράσινης» τεχνολογίας για τη συγκεκριμένη χρήση.

3) Τεχνική έκθεση που να αποδεικνύει ότι η μη αγορά του συγκεκριμένου μηχανήματος "ακυρώνει" όλη την επένδυση.

22. Ερώτηση: Γιατί στο Παράρτημα της 4ης τροποποίησης συνυπάρχουν τόσο οι παλιοί (ΚΑΔ 2008) όσο και οι νέοι (ΚΑΔ 2025);

Απάντηση: Η ύπαρξη και των δύο συστημάτων ΚΑΔ είναι απαραίτητη, γιατί το πρόγραμμα ελέγχει την αντιστοίχιση των ΚΑΔ 2008 με τους ΚΑΔ 2025.

Συγκεκριμένα:

- Εξετάζονται στοιχεία που αφορούν τις διαχειριστικές χρήσεις 2023, 2024 και 2025, δηλαδή ο κύκλος εργασιών και οι ΚΑΔ(κύριος ή με τα μεγαλύτερα έσοδα)όπως αυτά αποτυπώνονται στα έντυπα Ε3, τα οποία έχουν υποβληθεί με το σύστημα ΚΑΔ 2008.
- Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να αφορά έναν τουλάχιστον από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ(Επιλέξιμοι τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ) της πρόσκλησης») ο/οι οποίος/οποίοι θα πρέπει να αντιστοιχεί/ουν στον/ους ΚΑΔ που έχει/ουν δηλωθεί κατά την τελευταία κλεισμένη και εκκαθαρισμένη από την ΑΑΔΕ διαχειριστική χρήση ως ΚΑΔ Κύριας Δραστηριότητας (ΚΩΔ Ε3: 021) ή ΚΑΔ Μεγαλύτερων Ακαθάριστων Εσόδων (ΚΩΔ Ε3: 022).

23. Ερώτηση: Τι συμβαίνει εάν, μετά την υποβολή της πρότασής μου, χρειαστεί να κάνω τροποποιητική δήλωση στην ΑΑΔΕ (π.χ. διόρθωση στο Ε3) για στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην αίτησή μου;

Απάντηση: Στην Υπεύθυνη Δήλωση υποβολής δηλώνετε υπεύθυνα ότι δεσμεύεστε να ενημερώσετε άμεσα τον Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) για οποιαδήποτε μεταβολή ή τροποποίηση των οικονομικών στοιχείων στην ΑΑΔΕ τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση του επενδυτικού σας σχεδίου. Ο ΕΦ θα προχωρήσει υποχρεωτικά σε επανυπολογισμό και αναβαθμολόγηση της πρότασής σας με βάση τα νέα, τροποποιημένα οικονομικά δεδομένα. Άν από την αναβαθμολόγηση η νέα σας βαθμολογία διαμορφωθεί κάτω από τα ελάχιστα βαθμολογικά όρια ή κάτω από τη βάση του διαθέσιμου προϋπολογισμού της συγκριτικής αξιολόγησης, αποδέχεστε αυτόματα την απένταξη του έργου σας.

24. Ερώτηση: Έχω υποβάλει οριστικά το επενδυτικό μου σχέδιο στο ΟΠΣΚΕ πριν την έκδοση της 4ης τροποποίησης. Τι πρέπει να κάνω τώρα; Κινδυνεύει η πρότασή μου με απόρριψη επειδή δεν συμμορφώνεται με τις νέες απαιτήσεις;

Απάντηση: Όχι, δεν υπάρχει άμεσος κίνδυνος αυτόματης απόρριψης, αλλά απαιτείται προσοχή και ενδεχομένως συγκεκριμένες ενέργειες ανάλογα με το περιεχόμενο της πρότασής σας. Η πρότασή σας αξιολογείται καταρχάς με βάση το καθεστώς και τους όρους που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της δικής σας οριστικής υποβολής. Οι νέοι περιορισμοί δεν μπορούν να ακυρώσουν αναδρομικά μια νόμιμα υποβλημένη πρόταση, εκτός αν ορίζεται ρητά το αντίθετο για λόγους εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό δίκαιο (όπως π.χ ο οριζόντιος αποκλεισμός των ορυκτών καυσίμων ο οποίος θα οδηγήσει σε απόρριψη σχετικών δαπανών).

25. Ερώτηση: Αν εγκριθεί το επενδυτικό μου σχέδιο, μπορώ κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου να ζητήσω τροποποίηση και να αλλάξω τον ΚΑΔ στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση;

Απάντηση: Ναι, υπό πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Σύμφωνα με τον Οδηγό, επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος για «Τροποποίηση ΚΑΔ επένδυσης – προσθήκη δραστηριότητας» μέσω του ΟΠΣΚΕ. Ωστόσο, ο νέος ΚΑΔ που θα προταθεί θα πρέπει:

Να είναι επίσης επιλέξιμος βάσει του σχετικού Παραρτήματος του οδηγού της Δράσης.

Να μην επηρεάζει αρνητικά τους όρους επιλεξιμότητας της επιχείρησης (κύριος ή με τα μεγαλύτερα έσοδα χρήσης 2025 κλπ) ή τη βαθμολογία που έλαβε το έργο κατά την αξιολόγηση (π.χ. αν είχατε λάβει βαθμολογία για σύνδεση με το RIS3 μέσω του αρχικού ΚΑΔ, ο νέος ΚΑΔ θα πρέπει επίσης να εξυπηρετεί την έξυπνη εξειδίκευση).

26. Ερώτηση: Είμαι ιατρός και οι υπηρεσίες μου απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ (βάσει του Άρθρου 22 του Κώδικα ΦΠΑ). Πώς πρέπει να υποβάλω τον προϋπολογισμό των δαπανών μου στο ΟΠΣΚΕ και τι ισχύει με την επιδότηση του ΦΠΑ;

Απάντηση: Για τους ιατρούς και τις επιχειρήσεις που δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης (συμψηφισμού) του φόρου εισροών, ο ΦΠΑ θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη καθώς αποτελεί πραγματικό κόστος για την επιχείρηση.

Στο επενδυτικό σας σχέδιο θα πρέπει να αιτηθείτε όλες τις δαπάνες (μηχανήματα, λογισμικά, ανακαίνιση) στην τελική τους αξία, δηλαδή συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Η επιχορήγηση (50%) θα υπολογιστεί και θα καταβληθεί πάνω στο συνολικό ποσό (Καθαρή Αξία + ΦΠΑ).

Τι πρέπει να προσέξετε:

Αμιγώς Ιατρικές Υπηρεσίες: Αν το ιατρείο έχει μόνο ΚΑΔ που απαλλάσσονται από το ΦΠΑ (π.χ. ΚΑΔ 86.21 - Γενικά ιατρικά επαγγέλματα), όλος ο ΦΠΑ όλων των δαπανών είναι 100% επιλέξιμος.

Μικτή Δραστηριότητα: Αν ο γιατρός εκτελεί και πράξεις που υπάγονται σε ΦΠΑ (π.χ. ένας δερματολόγος που παράλληλα εμπορεύεται καλλυντικά προϊόντα), τότε ο ΦΠΑ για τις δαπάνες που αφορούν την εμπορική δραστηριότητα δεν επιδοτείται. Για τις κοινές δαπάνες (π.χ. ο εξοπλισμός της γραμματείας), ο λογιστής θα πρέπει να εφαρμόσει τον κανόνα της αναλογίας (Pro-Rata).

27. Ερώτηση: Επιχείρηση επιθυμεί να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης για επενδυτικό σχέδιο το οποίο αφορά υφιστάμενο υποκατάστημά της εντός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Ο ΚΑΔ του υποκαταστήματος είναι επιλέξιμος βάσει της Πρόσκλησης, πλην όμως δεν αποτυπώνεται ως κύριος ΚΑΔ ή ως ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα στο έντυπο Ε3 της επιχείρησης, καθώς το Ε3 απεικονίζει τα στοιχεία συγκεντρωτικά σε επίπεδο νομικής οντότητας. Δύναται η επιχείρηση να υποβάλει αίτηση στη Δράση;

Απάντηση: Όχι. Σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζονται ρητά στον Οδηγό της Δράσης, ο έλεγχος της επιλεξιμότητας των υφιστάμενων επιχειρήσεων (προσδιορισμός κύριου ΚΑΔ ή ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα) διενεργείται αποκλειστικά και μόνο με βάση τα αποτυπωμένα στοιχεία στο επίσημα υποβληθέν και εκκαθαρισμένο έντυπο Ε3 της σχετικής φορολογικής χρήσης του 2025.

Η Δράση εξετάζει τα οικονομικά δεδομένα και τις δραστηριότητες σε επίπεδο νομικής οντότητας (επιχείρησης) και όχι μεμονωμένα ανά εγκατάσταση ή υποκατάστημα. Ως εκ τούτου, εάν ο επιλέξιμος ΚΑΔ του υποκαταστήματος δεν εμφανίζεται στο έντυπο Ε3 της επιχείρησης είτε ως κύριος ΚΑΔ είτε ως ο ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα για τη χρήση αναφοράς, η επιχείρηση δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας και η αίτηση χρηματοδότησης θα απορριφθεί κατά το στάδιο του ελέγχου δικαιολογητικών.

28. Ερώτηση: Ποιες ατομικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να προσκομίσουν Γενικό Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ;

Απάντηση: Το δικαιολογητικό απαιτείται μόνο για επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση εγγραφής στο ΓΕΜΗ. Για τη διαπίστωση της σχετικής υποχρέωσης, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να απευθύνονται στο αρμόδιο Επιμελητήριο.

29. Ερώτηση: Μπορούν να πραγματοποιηθούν δαπάνες πριν από την έκδοση των αποτελεσμάτων ένταξης στη δράση;

Απάντηση: Ναι. Σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση της δράσης, ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης της Υποδράσης.

30. Ερώτηση: Ποια ημερομηνία λαμβάνεται υπόψη για το κριτήριο «Έτη Λειτουργίας Επιχείρησης»; Η ημερομηνία έναρξης της επιχείρησης ή η ημερομηνία προσθήκης του ΚΑΔ επένδυσης;

Απάντηση: Για το κριτήριο Β3 «Έτη Λειτουργίας Επιχείρησης (πλήρεις κλεισμένες χρήσεις)» λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία έναρξης της επιχείρησης.

31. Ερώτηση: Πώς υπολογίζονται τα έτη λειτουργίας επιχείρησης σε περίπτωση διακοπής και επανέναρξης δραστηριότητας;

Απάντηση: Η βαθμολογία του κριτηρίου υπολογίζεται βάσει της ημερομηνίας έναρξης της επιχείρησης, όπως αυτή αντλείται αυτόματα μέσω διαλειτουργικότητας από την ΑΑΔΕ στο ΟΠΣΚΕ. Τα σχετικά πεδία δεν είναι επεξεργάσιμα από τον χρήστη.

32. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εκτός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και θα δημιουργήσουν νέα εγκατάσταση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας μετά τη δημοσίευση της πρόσκλησης;

Απάντηση: Όχι. Σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση της δράσης, επιλέξιμες είναι επιχειρήσεις που διέθεταν έδρα ή εγκατάσταση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας πριν από την έκδοση της πρόσκλησης.

33. Ερώτηση: Επιχείρηση/Ατομικός επιστήμονας με κύκλο εργασιών άνω των 100.000 ευρώ μπορεί να υποβάλει πρόταση στη δράση;

Απάντηση: Ναι, μπορεί να υποβάλλει πρόταση είτε στην υποδράση 2 είτε στην υποδράση 3 (αν ο κύκλος εργασιών είναι άνω των 500.000 ευρώ). Δεν μπορεί να υποβάλλει στην Υποδράση 1 ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ.

34. Ερώτηση: Αναφορικά με τα Μεταφορικά Μέσα για χρήση εκτός της επιχείρησης, επιδοτούνται οχήματα αμιγώς επαγγελματικής χρήσης ή δύναται να επιδοτούνται και μεικτής χρήσης;

Απάντηση: Σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2025 - ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ επιλέξιμα είναι τα ακόλουθα Μεταφορικά Μέσα (αμιγούς επαγγελματικής χρήσης) για χρήση εκτός της επιχείρησης.

Μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνονται δαπάνες που αφορούν σε οχήματα μηδενικών/πολύ χαμηλών εκπομπών:

- Προμήθεια λεωφορείων άνω των 8 θέσεων πέραν του οδηγού (κατηγορίες M2, M3).
  - Προμήθεια φορτηγών μεικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων (κατηγορίες N2, N3)
  - Προμήθεια φορτηγών μέχρι 3,5 τόνων τύπου Van ή pick-up, αμιγούς επαγγελματικής χρήσης (κατηγορία N1)
  - Προμήθεια μηχανημάτων έργου με αντίστοιχη ειδική άδεια κυκλοφορίας
  - Προμήθεια ειδικών επιβατηγών οχημάτων πλην μεταφοράς προσωπικού (π.χ. Ασθενοφόρα κλπ)
- Τονίζεται ότι δεν είναι επιλέξιμα οχήματα με θερμικούς κινητήρες εφόσον είναι εμπορικά διαθέσιμα ηλεκτρικά αντίστοιχα μοντέλα για το συγκεκριμένο τύπο οχήματος.

35. Ερώτηση: Πόσες προσφορές προμηθευτών απαιτείται να προσκομιστούν στο πρόγραμμα Μεσαίων επενδύσεων;

Απάντηση: Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα των Μεσαίων Επενδύσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ΔΕΝ υπάρχει αριθμητικός περιορισμός ή υποχρέωση για τρεις (3) προσφορές ανά δαπάνη, ανεξαρτήτως του ύψους της. Συνεπώς αρκεί Μία (1) προσφορά (ή τιμοκατάλογος) ανά δαπάνη.

36. Ερώτηση: Για τη Δράση της Μεσαίας Επιχειρηματικότητας αν αγοράσω ένα υβριδικό (plug-in) επαγγελματικό αυτοκίνητο, θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Όχι. Σύμφωνα με τον οδηγό της Δράσης όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει έχει τεθεί οριζόντιος αποκλεισμός σε οποιοδήποτε μηχάνημα ή μεταφορικό μέσο χρησιμοποιεί ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, βενζίνη, υγραέριο κ.λπ.). Τα υβριδικά οχήματα χρησιμοποιούν και συμβατικό κινητήρα, επομένως απορρίπτονται. Εάν το όχημα είναι αμιγώς ηλεκτρικό τότε είναι επιλέξιμο στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.

Ωστόσο, εάν αποδεδειγμένα δεν κυκλοφορούν στην αγορά ισοδύναμες τεχνολογικές λύσεις που λειτουργούν αμιγώς ηλεκτρικά ή στην περίπτωση που υφίστανται τέτοιες αλλά η υιοθέτησή τους δεν είναι εφικτή και βιώσιμη από την ενισχυόμενη επιχείρηση (κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης), λόγω έλλειψης ωρίμανσης (viable alternative technology) της σχετικής εγχώριας αγοράς ή/και δυσανάλογα υπέρμετρο κόστους (πχ έλλειψη εμπορικής και τεχνικής υποστήριξης στην ελληνική αγορά όπως εμπορική αντιπροσώπηση, λειτουργική υποστήριξη ή service, πολλαπλάσιο κόστος προμήθειας για την τεχνολογική λύση που λειτουργεί αμιγώς ηλεκτρικά, κλπ), δαπάνες που αναφέρονται σε εξοπλισμό πάσης φύσεως με τη χρήση ορυκτών καυσίμων δύναται να κριθούν επιλέξιμες.

37. Ερώτηση: Αν το επενδυτικό μου σχέδιο δεν συνδέεται με τις περιοχές παρέμβασης της Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, απορρίπτεται αυτόματα η πρότασή μου;

Απάντηση: Όχι. Η μη σύνδεση του επενδυτικού σχεδίου με την Περιφερειακή Απόληξη της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ) δεν αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού (On-Off).

Η απαίτηση αυτή αφορά αποκλειστικά και μόνο τη βαθμολόγησή σας. Η σχετική τεκμηρίωση που θα υποβάλετε εξετάζεται κατά την εφαρμογή του αντίστοιχου κριτηρίου αξιολόγησης για να λάβετε τους ανάλογους βαθμούς. Αν η επιχείρησή σας δεν συνδέεται με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, Περιφερειακή Απόληξη Δυτικής Ελλάδας, απλώς δεν θα μοριοδοτηθεί στο συγκεκριμένο κριτήριο, αλλά η πρότασή σας θα προχωρήσει κανονικά στην αξιολόγηση.

38. Ερώτηση: Η τεκμηρίωση για τη σύνδεση του επενδυτικού σχεδίου με την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας αφορά τις δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν (π.χ. αγορά «πράσινου» εξοπλισμού ή λογισμικού) ή τον ΚΑΔ της επένδυσης;

Απάντηση: Η τεκμηρίωση πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στον ΚΑΔ του επενδυτικού σχεδίου και όχι στο είδος των δαπανών που πρόκειται να υλοποιηθούν.

Παράδειγμα Α (Μη επιλέξιμη σύνδεση μέσω δαπανών): Μια επιχείρηση με ΚΑΔ που δεν ανήκει στο RIS3 (π.χ. χονδρικό εμπόριο συμβατικών προϊόντων), αποφασίζει να αγοράσει ένα εξελιγμένο, φιλικό προς το περιβάλλον ψηφιακό σύστημα διαχείρισης. Παρά το γεγονός ότι η δαπάνη είναι «έξυπνη», η πρόταση δεν θα λάβει τη βαθμολογία του κριτηρίου RIS3, επειδή ο ΚΑΔ της επένδυσης είναι εκτός της στρατηγικής. Παράδειγμα Β (Επιλέξιμη σύνδεση μέσω ΚΑΔ): Μια επιχείρηση που επενδύει στον τομέα της Αγροδιατροφής ή των Ψηφιακών Τεχνολογιών (τομείς που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ), αυτόματα αποκτά το δικαίωμα να μοριοδοτηθεί στο κριτήριο, καθώς η ίδια η δραστηριότητά της υπηρετεί την Έξυπνη Εξειδίκευση της Περιφέρειας.

Συμπερασματικά: Κατά τη σύνταξη της πρότασης, η τεχνική σας έκθεση θα πρέπει να αποδεικνύει πώς ο ΚΑΔ επένδυσης (και η παραγωγική διαδικασία που συνδέεται με αυτόν) κουμπώνει με τους στόχους της Δυτικής Ελλάδας, και όχι να αναλώνεται στην περιγραφή των τιμολογίων και των προμηθευτών.

39. Ερώτηση: Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Δικαιολογητικά υποβολής / ένταξης αναφέρεται ότι «Όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στην ελληνική γλώσσα. Για ξενόγλωσσα έγγραφα, θα πρέπει να υποβληθούν τα πρωτότυπα καθώς και επίσημη μετάφρασή τους είτε από την αρμόδια κατά νόμο αρχή του Υπουργείου Εξωτερικών ή την Πρεσβεία ή το Προξενείο της ξένης χώρας στην Ελλάδα ή από δικηγόρο». Ισχύει και για τις ξενόγλωσσες προσφορές;

Απάντηση: Όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στην ελληνική γλώσσα. Για ξενόγλωσσα έγγραφα, πλην αγγλικής, θα πρέπει να υποβληθούν τα πρωτότυπα καθώς και επίσημη μετάφρασή τους είτε από την αρμόδια κατά νόμο αρχή του Υπουργείου Εξωτερικών ή την Πρεσβεία ή το Προξενείο της ξένης χώρας στην Ελλάδα ή από δικηγόρο.